

WWW.UNI...

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ТАРМЛАДН

ХУМОРИСТИЧНО-САТИРИЧАН ЛИСТ.

Број 11.

У Новом Саду, 1. јуна 1908.

Год. II.

Тамо-амо — тумарамо.

(20 недеља тумарања по ваздуху — у мртвачком сандуку — чувеног политичког мртваца, потурице Рауха).

У СЛАВУ МАЂАРСКОГ НАТПИСА НА СРП. ШКОЛАМА.

МАТЕРЊИ ЈЕЗИК

(мађарски, од Ем. Ábrányi-ја).

(Посвећено радикалној странци на „штудију“. Ур. „Ст.“).

Има л' таква худа створа,
Кој' би гледо без отпора,
Где му мајку, мајку милу
Отискују ништавилу,
На њу дижу хук помама
С увредама, с поругама?

Да ли гдегод народ живи,
Кој' се томе не противи
Кад му језик богодани
Ко исмева и тамани. —
Стуб његова светилишта,
Без којег је нико, ништа?

Сузе рони наша мајка, —
Хај, на њу се диже хајка,
Хоће да јој грло стисне,
Ни пред Богом да не писне, —
Ил јој торбу о врат желе,
Па мрвицу да јој деле.

Ал не дамо с' отој беди,
Док год нам се крв не следи,
Док год влада Божја правда,
У коју се и прв нада,
Док год знамо шта ј' срамота
Док је искре од живота.

Изгубисмо блага доста,
Још нам мајчин језик оста;
Па још и том зар се прети?
Па још и то дај отети! —
Пред божије никад лице!
И Бог мрзи кукавице.

Не дај, брате, овог блага,
Последњицу твојих снага;
Примагни се к томе жару
На живота свог олтару,
Јер донде си оно шта си
Док се жар тај не угаси.

А без њега — да те има
Милионским миљонима,
По свету би с' трзô, вио —
Али народ не би био.
Плевом би те свако звао,
Ветар би те раздувао.

Закун'мо се — друкче зло је —
Под заставом свести своје:
С тобом живет', за те мрети,
Аманете мајчин свети,
Стубе нашег светилишта,
Без којег смо нико, ништа!

† 3. 1. 1.

На знање.

Због сеобе „Стармладог“ који је пренет из „Браникове“ штампарије у штампарију д. д. „Нагошевић“ -а закаснио се с неколико дана овај број.

Администрација „Стармладог“.

Колико да се зна.

Данас смо предали нашем адвокату око 300 неплатника „Стармладових“ — нека се он сад са њима бочи — ми смо се доста дописивали и опомињали, — всује. Молимо их да се не срде на нас, јер и ми се више не срдимо на њих. Од кога утера дуг — утера, а од кога не утера нека му је на пешкеш.

Администрација „Стармладог“.

Улица и двор.

— Чудновато. Бан Раух тера дворску политику, па ипак призива улицу у помоћ.

— Баш зато му нема места у кући. Кад је за улицу, треба га послати на улицу.

Г. г. претилатницима.

Послали смо око 400 опомена за дуг, који износи око 800 круна — а плаћено нам је свега 50 круна. Ми и опет учтиво молимо за претплату од које зависи битисање и опстанак „Стармладог“. Идућим бројем свршава се и II. четврт о. г.

Администрација „Стармладог“.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Говор Јаше Мркшића пилићарског посланика.

(Полаже рачуна живини и доказује јој како ју је узео у обрану на сабору. Овце слушају и блеје — а петак кукуриче „живео наш посланик!“)

ДУХОВИ.

Духови... велики празник. У целој земљи светкују празник. Штедионнице, трговци, занатлије, земљоделци — сви светкују велики празник. По неки новчани заводи у свом празничком расположењу — затворише радњу већ пре недељу дана и никако је не отварају, сигурно због празника не мисле више ни отварати. Црногорска влада слави празник — у души, а њезин министар Тамановић празник — у срцу. Дипломатски књаз Никола, кад се сети да је најординарнији аустриски шпијун Настић у стању да две братске државе — растави из братског загрљаја — осети неки празник — у глави. С просветом напредујемо и достигли смо већ незнабожачко доба. Анархисте, атејисте, социјалисте и радикали — не верују у Бога. Бог међу тим као свепраштајући верује у радикале и њихову странку као једину спасоносну странку по Српство. С тога ваљда и они свеснији који верују у Бога и доказују да је и Бог радикал. Верују у свету тројицу, на пр. Бог Кошут, Бог Раух и Бог Јаша. На пр радикалски Бог Кошут шаље народностима на Духове грофа Апоњија у виду голуба... и то правога гађастог и с мамузом голуба... просто да је печен па да га од милине поједеш, тако је златан... а све народности, изузевши грабикале, удариле у дивљачку дреку: кобац! кобац! чувајте матере децу своју! И сад узалуд голуб-гађан гуче како он није кобац и не мисли ни једно голупче појести, него баш на против заменити матер хранитељу, те голупчиће *бесалатно* хранити. Во времја оно послао је Бог духа светог у виду голуба међу апостоле — те су у један мах проговорили 12 језика. Данас је послао

Бог радикалски (Кошут) неког дугачког, (од Кузмана за 6 цоли дужег) „великог“ духа — који је рад да оно што је сам Господ створио — поквари, поништи, посече свих 12 језика у 12 народносних апостола (12-ти радикалски апостол Јуда, он се већ продао за манастирске сребрњаке) и стопа у један „разумљив“ језик, којим се може чак на онај свет — путовати.

Ах, незнабожачки је свет! На пр. у ново-садској саборној цркви о Духовима у место зелено траве донели радикали *сено*. А свет у место да ћути и слуша дивно појање наших учитеља у певници, и громкогласну службу владике... а они ударили у разговор... радикали, сено... јасле... Неблагодаран свет. Па чак и слух данас човека вара. На пр. у место црквене арије а вама се учини да слушате арију далматинских морнара: „Ој дивну ми далмацију з боравит нећу“ — да певају гимназисте, којима диригира сигурна рука, као да је вишла у школу код Јаше Томића. Те се у један мах осетити као на *морским* таласима, који вас час дижу високо високо, а час спуштају дубоко, дубоко (од прилике као мађарска влада радикале) а ви се топите од милине — баш као радикалска странка у Срему — и често мислите да ће вас једног лепог дана нестати, као Пашићеве владе, заједно с завереницима, у Србији.

И у Босни се празникују Духови, и то зли *Духови*! Босански Бог просвете Штадлер, и Бог правосуђа Херман, шире љубав и мир међу хришћанима, а муслимане уче уз сву своју силу — хришћанској науци. И они су створили „заверу“ и „велеиздајнике“ мало друкчију од оне у Црној Гори, ма да је и ту био

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Настаћ умешан. И они су оковали мирне и слободне грађање, о чему везаних уста аустријски „Врач“ и „продана невеста“ „Застава“ — налазе за добро да ћуте — ако нису ради да на пречац скапају, као и други паразити, који живе на телу угњетеног народа, којима крвопије већ и срч у костима сисају.

Жалосни *Духови*:

У Србији владају завереници; у Црној Гори су на влади „завереници“, у Босни су „завереници“ — откривени, плакатима, настаћима и другим босанским шпијунима. Зло на све стране по Србе — само се још једино радикали сунчају као проја на сунцу, на безусловној наклоности мађарске кошутовске владе! Нај им бу!

Жути пасуљ на вагоне.

Ко је рад тврда али добра пасуља, којим може из пушке пуцати и кад је скуван — нека се обрати на Јоцу Ларму, агента неког друштва.

Груписање политичких странака под једну капу.

(По једној неостварљивој идеји Фрање Кошута).

Радост Милетићева на оном свету.

Др. Светозар Милетић (над Панчевом о иншталацији феишпана, ганут мађарским говором свога сина, ударе му на очи сузе радоснице које с неба капљаху право на Славкову главу. У један мах се чу с неба глас): „Сеј јест син мој возљубљени, о немже благоволих, тога послухајте!“*)

*) Ово је мало закаснило, јер је требао клише да се изради. Но наш пртач је тога мњења да Славко то не заслужује. Има човек право. Штета за клише! Пр Ур. „Ст.“

ЦЕНЗУРА У БОСНИ.

Муслиман и Србин.

— Ма знаш ли бели, да је уредништво „Српске Ријечи“, због тога што босанска влада воли да види само белу хартију — дошла на мисао да поручи црну хартију, па да види шта ће Чваба онда?

— Море црна је она њима и тако. А друго Шваба је ђаво. Он ће онда на основу закона о штампи издати наредбу да штампате жутом бојом црну хартију — па је опет на швапско.

Празник Духова.

I.

Опачина је врлину потукла,
А истину је гнусна лаж надвукла,
Невиност пати — к'о у време оно.

II.

И Србин пишти, са зулума плаче,
Туђин га гони, ил га браћа глаче,
И Србин страда, скоро је већ клон'о.

III.

О кад би се сад на благодане Духове,
Ко у зачетку веје Исусове,
Опет се небо отворило благо.

IV.

О кад би опет Дух сишао свети,
Да све на земљи народе просвети —
Понајпре јадно моје Српство драго!

V.

Ах камо, гамо огњених језика
Да почну борбу против расколника,
Што лажу народ тргујући за се.

VI.

О небо пошљи апостоле праве
Умудри народ неразумне главе
Да једном прозре, — од пакла се спасе.

ПРЕД ДУХОВЕ.

- Разговор једног народносног посланика с Венерлом.
- Да ли се радујеш Духовима?
- Па голуба волим, ама пламене језике — не трпим.

Зидари и феишпан.

Бука: Како је то, да је новосадски феишпан Бала, који баш не воли социјалисте (зна се и због чега) — дозволио да се организују зидарски раденици. Та тек он не живи од зидања???

Шука: Хе, човек зна из искуства шта је то зидање — без зидарских раденика. А друго ако човек и не живи од зидања, сад му се прохтело зидање, па може човек — ако избије зидарски страјк — да штетује.

Бука: Како, да *штетује* кад туђе зида, а не своје??

Шука: Па баш за то. Туђе се боље чува него своје!

Бука: Разумем!

У ЦЕНЗУРИ.

- Какво вам је то перо?
- Гушчије, главати господине!
- Зар ви не умете писати другим пером?
- Умем, орловским!
- Можете, ал од двоглавог орла!

Говор Јоце Килијана

(раодонајсног пропалог кандидата за црвени Сабор).

Браћо моја! Ако сам пропао, пропао. Теш ми то да је и у Срему пропало наших 18 кандидата, којих смо били Рауху обећали. Али види се да народна пословица има право кад вели: Обећање лудом радовање!

Пусти га нек лаје...

Био једном папа Бенедикт XIV. у цркви на проповеди неког попа. Слушајући пажљиво што поп говори, папи паде на памет, да је ту исту беседу управо од речи до речи прочитао у некој књизи духовној. У том се увуче у цркву некакво псето, те стаде да лаје, што игда боље може. Црквењак дотрчи, да истера псето, али му папа забрани, говорећи: „Не, не! пусти га да лаје, нас лаје на лунеже!“

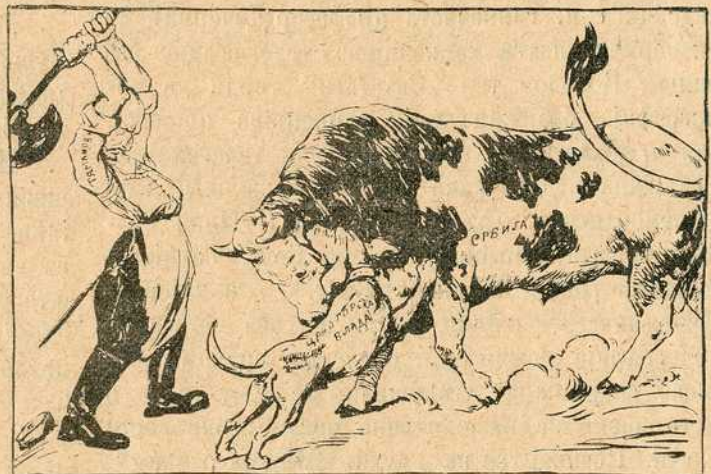
Дум. И. С.

Решио.

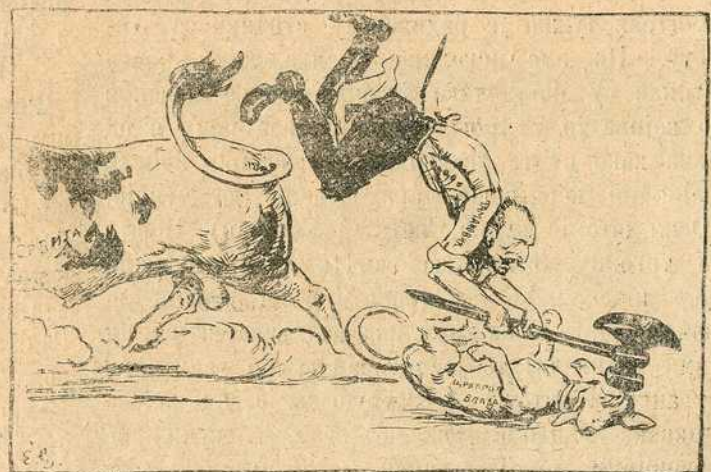
— Шта ли му значи оно — у отпису министровом, у ствари решења спора око манастирске штампарије, — после министровог имена: s. k.?

— Шварцгелбски катана.

РАЗРОКИ КАСАПИН

једно гађа

а друго погађа!

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ВЕСТИ ИЗ МЕСТА.

До њега стоји. У Новом Саду влада шарлах и за то је варошко представништво решило да се све школе затворе. — Апоњи пита Балугу, да ли је потребно и Срп. Гимназија да се затвори. Бала је одговорио да ће на то питање одговорити док се Јаша враи и док се с њиме споразуме.

Седница на сокаку. На први дан Духова је грабикалска црквена општина одржала седницу на сокаку. Решавано је питање да ли да остане Св. Сава на школи или да се у место њега постави Јаша с мамузом. Једни су били за свету тројицу: Св. Јакова, Св. Балугу и Св. Апоњија. Решено је да мазало Дјеланић има пронаћи фарбу којом би се могле замазати очи радикалским телићима — како неби могли видети на срп. школи **успех** радикалског братимљења с Кошутовци.

Телеграфија без жица. О забави новосадских срп. гимназиста професор Дечермић ће експериментисати марконијевом телеграфијом без жица.. Поводом тим „Затстава“ тврди да телеграфија без жица није марконијев проналазак и доказује да су се радикали телеграфијом без жица куд и камо раније служили и експериментисали. Станице су биле: Нови Сад-Будимпешта. Позивају се на Белу Талијана, брадатог грофа Баћањија, Балугу, — и најпосле Ердџана — којима је та њихова безжицна телеграфија позната. У последње време су шта више свој апарат усавршили, те су у једно и исто време на више страна могли разне вести слати. Позивају се на Рауха, „Magyarország“, „Уставност“ и београдску „Самоуправу“.

Тужио их за оштету. Овдашњи трговац Kertész тужио је радикалску странку за оштету. На име неколико радикалских првака купили су оне велике влашке сламње шешире (о којима је у прошлом броју била реч) и од дана како су та четворица те шешире понели неће ни кер више таке шешире да купује. (Осим што је купио Светозар Косовац). Пошто је трговцу остао цео сандук таких шешира (јер нико неће од срамоте таки шешир да понесе, да га не би држали за радикала, па чак ни сами радикали) то је трговац тужио радикалну странку за оштету. — Чујемо да је радикалска црквена општина решила да му одкупи све шешире и стави на рачун — *не предвиђених трошкова* за покривање срамоте.

На знање. Петроварадинско купатило је отворено. Она висока личност се купа сваки дан. Толико заинтересованим на — повољно знање.

Виће репонован. Новосађани поговарају да ће капелан Мушицки бити репонован. Мушицки нас је овластио да изјавимо, да је њему милији магазин на дочкој жељезничкој станици од свих новосадских станова, па чак и Беле лађе“ и „квартира“ преко пута од парка.

Две берберке. Две новосадске берберке, (једна из Хацић-Светићеве улице) моле високу конзисторију да пожуре с дозволом женидбе свештеника по други пут, јер су раде да се запоне док су још у цвету младости.

Молба. Поп Злоколица из Жабља, моли слав. конзисторију, преко уредништва „Стар-младог“, да му се дозволи да сме у Новом Саду стално ноћивати и у место бербера берберке за шишање употребљавати.

Једна берберка (на добром гласу) моли Пушборка да јој и до године дозволи ђаке држати. Код ње ће бар што научити ђаци — и неће испасти глупаци и неискусни младићи.

Наш енглески позоришни одбор. Позоришни одсек под управом Др. Тихомира Остојића решио је да набави читаву библиотеку из енглеске драматургије. Једино је незгода то што међу свима Енглезима у целом позоришном одсеку не зна ни један енглески И сад настаје питање на што ће се та библиотека употребити? Тек ваљда не мисли славни одсек блејати у њу? А г. Тихомир не може из ње ништа прикупити и „написати“ — јер то нису српски оригинали. На пр. архива у Опову или народне песме о Краљевићу Марку, које могу чак и ђаци да препишу у случају хитне потребе.

Прослава немачког певачког друштва „Фросина“. Бадава. Шваба је ђаво. Тако фино што су подвалили с прославом овдашњим Кошутовским шовенима — швабождерима — да се то може рећи „сервијански“. Позивнице су биле разаслате на мађарском језику — али прослава чисто немачка с немачким натписима. Сјајније и лепше прославе није видео Нови Сад! — Кошутовци се заједно с Балом и Џоком Тапавицом — искидаше на резанац. — Нема ништ' од Мађаризације. Штета што није био Апоњи да види — имали Немаца.

ПОЛИТИЧКИ НАДЗОР.

Оптимиста.

— Би ли ти мени могао рећи, шта је то оптимиста?

— Знаш. То је „Враник“. Он још једини верује, да црногорска аџера није удешена и да Црна Гора има Устав.

Квалификација.

— Вивши министар Банџи би понајподеценије био за бана у Хрватској, да замени Рауха?

— А по чему? И зашто?

— За то што и он — нема никакву странку уза се.

Зар није доста било шест година?

Кад се Јаша уморио око народног издајства а он је отишао на Приморје, да се човек ипало одмори.

„Швиммајетор“

— Чувени учитељ пливања, бечлија Др. Владислаус Дјорђевић, позват је ових дана у Београд!

— А што ће им?

— Да научи краља Петра, како да се изплива из платке, у коју их је уплаткао чувени ѕидар Ђошкова Пашић.

— Богме нека се мале причувају тог пливача, да их не увуче у какав дубљак, вртлог, — или да их чак не превезе жедне преко Саве — у чвапско царство.

Свој своме.

— Него јеси чуо да је био у Новом Саду чувени и злогласни политички мртвац Владан Ђорђевић?

— А шта је радио?

— Шта друго него је посетио политичке мртваци, да му помогну да створи у Србији ново уклонно друштво.

— Хја, свој своме!

ДОСКОЧИЛИ МУ.

Краљ пруски Фридрих Виљем I. толико је узимао у подсмех науку и научнике берлинске академије, да би им послао кадгод на решење и таквих задаћа, који нису имали ни репа ни ушију. Једном их писмено упита, зашто две чапе, пуне шампањског вина, кад додирну једна другу, не дају тако јасан звек, као кад би биле пуне каквог другог вина. Академци му одговореше писмено исти дан овако: „Не можемо решити такву задаћу, пошто ми немамо толико новаца, да набавимо шампањца!“ Тад им краљ дарова дванаест боца шампањског вина, да их испију у његово здравље, и ослободи их оне задаће.

Исправак.

Уредништву нашег листа се поткрала крупна штампарска погрешка која квари читав смисао речи. На име, код познатог дефрауданта бечкеречке касе Јоце Григоријевића-Воздиханија, стоји Воздиганије а треба да стоји Воздизаније. Молимо читаоце (бечкеречке) да ово изволе исправити. Ур. „Ст.“

Нови касати.

Сриско трговачко удружење — пошто је процветало на трговачком пољу одала се на занат — прави алве. Како су алве престале и нико их не тражи, мисле отворити касаницу. И тако добијамо нове касапе. — Само да не буду клали —?

Чујте!

Матица је решила да ове године не издаје календар, јер лањски календар није могао да издржи конкуренцију с добро уређеним календаром „Гњаватором“. Понејни уредник Ј. Живојновић.

НОВЕ КЊИГЕ:

„Браколомство“, роман из живота једне хуље. Саставио Др. Ђопа.

„Новац“, жалосна игра од Др. Бошка Петровића. (Први пут приказано у Босни.)

„Кувар“, — по практичном предавању једне куварнице написао: Др. Ђопа, професор једне гимназије.

„Од чега болује Матица Српска; а од чега Тихомир Остојић?“ — расирава о питању хонорара и издавању с брда с дола скупљених гњаважа. Расправља Др. Тиквомир.

„Вашар на вашару“. Обешењачка приповетка од једног кројачког момка. У једној глави (која у мало ве одлети).

Штајерска земаљска

Ројичка

КИСЕЛА ВОДА

Извор „ТЕМПЕЛ“
најбоља вода за окрепу!

Извор „ШТИРИЈА“
масовита лековита вода!

По медицинским ауторитетима
најбоље препоручена!!

Управа бунара
Ројичке
киселе воде

Добива се свагде!

Права је, ако на челу има жиг: St.Landschaft. Rohitscher!

Наступила сезона. Уљед великих врућина наступила је већ сезона — беснила. Као оно седам Шваба на једног зеца, тако је 7 полицајаца изгрувало једног мирољубивог овдашњег трговца. Исти нагиње радикаско-коштовској странци — и никако не може да се начуди „результату“ — љубости, од које су му неке чворуге поискакале. -- Хја, где се љубав зачне ту су очи плачне

Одговори уредништва.

Мученику у С. Чине се и даљи кораци. Сестра ваша мора примити јамчевину за вас. Онда ће другови из Пеште — тражити ослобођење! Влада ће ових дана сестри у Каменицу. Поздравље вама и оном кукавцу за којег ће се такође у скорим почети радити. Да ли добијате обоје уредно новине — или их спацне?

С. Ј. у К. Имате право такоје. Од како су почели позоришном судбином управљати нови касаци: Тихомир „прикуљач“, Мргуд „квижевник“ и Радић-сврдло који су глумачом свету познати као осветљиви, заједљиви пакосни и у опште за тај свет и неспособни и незгодни људи — растерали су све глумце. Госп. „прикуп-

љач“ — који жестоко музе Матицу Српску наприцирао се да гђи. Спасићки веда повишица од 10 круна. Он наравно нема појма да једна примadona (певачица) провинцијална на пр. темишварска, добија 16.000 круна годишњу гажу а која нема ни близу такав глас као гђа Спасићка. Али наравно нови касаци... Чујемо да мисле глумце заменити кинематографом, а гђу Спасићку фонографом. Веле: „лако је за глумце, него тешко је за нас!“ Ко ће нас таке велеуме као што смо ми — у Матици заменити?“

ПОГРЕБНО ПОДУЗЕЊЕ и стовариште надгробних споменика ПАЈЕ МАРКОВИЋА у Н. САДУ

у средини дугавске улице, телефон број 168.

Филијала: погребно подuzeње „Конкордија“ пређе Буре Стојковића, Ђурчињска улица број 15. Држи вазда огроман избор сваковрсних каменних надгробних споменика. Натписе изрезује најсавршеније, а позлата дупла и дуготрајна. Велики избор мртв. сандука, венаца, покрова и целокупне опреме за погребне. Цене строго солидне а послуга најтачнија. 5—24

Многоструко одликована

Постоји од 1860. године.

ФАБРИКА НАМЕШТАЈА И СТОВАРИШТЕ НАСЛЕДНИКА НИКОЛЕ ДУСИНГА у Новом Саду

170 11—52

Ханска улица бр. 1. преко пута од српске основне нар. школе

препоручује своје велико, богато сортирано стовариште намештаја за спаваће собе и трапезарије, као и свију врста тапецираних гарнитура за салоне у сваком стилу по јефтиним ценама.

Даље: шифонера, кревета, столова, ноћних и за умивање, орманчића, креденца, дивана, огледала, мадраца, столица.

СЛИКА,

у тамној и политираној изради а солидној квалитету и са врло јефтиним ценама.

Избор у ћилимова, простирачима у завесама.

Препоручујемо нашу нову уређену радионицу са машинским радом, за израду свију врста намештаја по жељи.

Солидна послуга! — Јефтине цене! (О солидној послуги најбоље референције).

Цена је листу: на годину К 8, на 1/2 године К 4, на 1/4 године К 2.

„Стармлади“ излази 1. и 16-ог сваког месеца. Рукописи се шаљу на уредништво. Претплата се шаље на администрацију „Стармладог“ у Нови Сад (Ujvidék), Хаџић-Светићева улица број 6.

УРЕЂУЈЕ: СТАРМЛАДИ.

(Поједини број 30 пот.)

Одговорни уредник: Петар Крстоношић.

Власник и издавалац: М. Крстоношић

Штампарија Учитељског Д. Д. „Натошевић“ Нови Сад.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА